

Resum Bloc 1: Catalunya i Espanya, a Europa i al món

Sector Primari en un món globalitzat:

La morfologia agrària és l'aspecte que presenta un camp, que es divideix en parcel·les segons:

- La mida (latifundis, de dimensions mitjanes o minifundis)
- La forma (Regulars o irregulars)
- Els límits d'aquest (Camps oberts = Openfield, camps tancats = bocage)

Sistemes de conreu:

Es poden conrear en un mateix territori diverses espècies = policonreu, o si tota l'explotació té una sola espècie s'anomena monoconreu.

Segons la necessitat d'aigua que necessitin poden ser conreus de regadiu o de secà.

En territoris molt poblats i on es vol aconseguir una gran quantitat de productes s'aplica una agricultura i ramaderia intensives, amb un alt rendiment per superfície i molta mà d'obra.

En llocs menys poblats i amb gran extensió de territori normalment hi trobem l'agricultura i la ramaderia extensives, que busquen obtenir grans quantitats a un preu baix.

Als països més pobres s'hi practica una agricultura de subsistència, orientada a obtenir l'alimentació necessària per subsistir.

Als països desenvolupats es troba l'agricultura de mercat, que busca l'augment de les vendes i la reducció dels costos. S'utilitza molta maquinària i poca mà d'obra, eines modernes que comporten una productivitat elevada i uns rendiments alts.

La pesca:

Les principals zones de pesca al món es troben allà on la plataforma continental és extensa, on hi ha un contacte entre corrents i en zones amb molt plàncton, llocs com les aigües europees de l'Atlàntic Nord, el mar del Japó o les costes de Perú.

Els països que desembarquen més quantitat de peix són la Xina, Els EUA, Indonèsia, Índia, Perú, Xile...

La indústria en un món globalitzat:

En les últimes dècades l'activitat industrial ha variat les seves tendències:

- Revolució tecnològica: Productivitat industrial augmenta i els costos disminueixen.
- Desenvolupament nous sectors industrials. (Electrònica, informàtica, robòtica...)
- Aparició d'espais industrials més dinàmics, en països en vies de desenvolupament, sobretot Àsia.

Als països desenvolupats la indústria és moderna, amb gran productivitat. Dominen el mercat i les decisions que prenen influeixen a la resta del món. Hi ha tot tipus d'indústries. Un fet important és la descentralització, portar les fàbriques allà on els sigui més barat produir el seu producte.

La indústria en els països en vies de desenvolupament té un baix nivell de productivitat, pocs mitjans i tenen gran dependència dels països desenvolupats. En el mercat no ocupen llocs importants i són indústries poc competitives. El grup de països emergents més destacats el formen el Brasil, Mèxic, la Xina i l'Índia.

L'evolució dels mitjans de transport i les comunicacions ha provocat un augment de la mobilitat i ha fet que les distàncies no siguin un tema tant complicat a l'hora de la localització industrial.

Els factors decisius dels transports són la seguretat, el preu i el temps, junt amb la qualitat de les infraestructures. Les comunicacions han portat una sèrie de noves tecnologies que han afavorit la globalització de la indústria.

Territoris centrals i perifèrics:

En el món hi trobem països que s'anomenen territoris centrals, que són els Estats Units, la Unió Europea i el Japó. Aquests països controlen el començ, la tecnologia, l'economia, etc... i la resta de països tenen una dependència d'aquests països i de les decisions que puguin prendre.

Els territoris perifèrics mantenen economies poc complexes, amb baixos nivells de productivitat i un desenvolupament industrial molt baix. Les zones perifèriques es localitzen als territoris d'Àfrica.

En tercer lloc hi ha els territoris semiperifèrics emergents, que són aquells que anteriorment eren perifèrics però estan desenvolupant-se i comencen a tindre cada cop més pes i importància.

El comerç desigual:

El comerç actual només beneficia als països centrals, que fixen els preus i les multinacionals guanyen molts diners, però tots els països subdesenvolupats no poden accedir a aquest comerç mundial i per això ha sorgit un comerç alternatiu anomenat comerç just, que busca eliminar els intermediaris, que la gent cobri uns salaris justos, etc... aquest tipus de comerç es promogut a través de organitzacions no governamentals moviments pacifistes i ecologistes.

Les xarxes urbanes:

La globalització es recolza en les ciutats i les relacions que s'establaren entre aquestes. Les ciutats importants tenen molt pes a nivell mundial en temes com l'economia, les funcions que desenvolupa i la influència que exerceixen, per això aquestes ciutats busquen promocionar-se. Les tres ciutats més importants es considera que són Nova York, Tòquio i Londres, però hi ha moltes ciutats amb gran nombre d'habitants en països subdesenvolupats i que no tenen molt de pes a escala mundial.

Globalització econòmica:

L'aplicació de les noves tecnologies de la comunicació han fet possible la globalització econòmica i ha comportat:

- Deslocalització industrial
- Augment dels serveis d'informació i cultura
- Mobilitat geogràfica.
- Lliure circulació de capitals, on es troba el capital productiu, aquell que s'inverteix en activitats empresarials com els serveis o el capital financer, que es el que opera en la borsa i pot provocar crisis econòmiques quan es retira ràpidament (crack 29).

Els mercats financers actualment es basen en l'especulació i des del 1979 es van liberalitzar aquests mercats i el capital pot circular fàcilment per les borses de tot el món.

L'economia global també es caracteritza per la formació de grans empreses multinacionals que procuren augmentar el seu capital, i intenten obtenir monopolis o oligopolis.

L'expansió de les empreses comporta que els centres de producció i gestió s'ubiquin a diversos països del món.

La globalització social:

S'han produït grans canvis socials com la incorporació de la dona al mercat de treball remunerat, l'augment del nivell de consum o un mercat laboral que s'ha globalitzat a partir dels moviments migratoris.

La globalització cultural:

En la ciència els grans centres mundials estableixen relacions, s'inverteix cada cop mes en R+D.

Els gustos artístics i esportius s'uniformitzen i es pot accedir fàcilment a la informació a través dels mitjans de comunicació.

ONU (Organització Nacions Unides):

Es una organització que va ser creada per garantir l'ordre i la pau al món, pretén fer d'àrbitre quan es presenten conflictes a nivell mundial. Hi ha cinc països considerats els més importants a nivell mundial que tenen el dret de vetar les decisions que es prenen.

També existeixen altres organitzacions internacionals, públiques o privades, que tracten temes més concrets com la Creu Roja o Metges Sense Fronteres.

S'han creat organitzacions internacionals de cooperació, tant política com militar, com l'OTAN, que busquen cooperar per evitar conflictes o guerres entre països.

La Unió Europea:

La UE porta a terme accions socials i culturals per millorar les condicions de vida dels ciutadans.

Ofereix ajuda als països membres en temes com l'educació, que és molt fomentada amb programes coneguts com l'Erasmus. En temes de sanitat els ciutadans de la UE poden tenir assistència mèdica a qualsevol país de la UE. EN treball i política social tots els ciutadans tenen dret a treballar a qualsevol país de la UE.

La UE te un gran patrimoni cultural que sempre ha intentat mantenir i fer-la accessible per a tothom. Un dels trets culturals de la UE es la diversitat lingüística que presenta, amb 23 llengües oficials.

Construcció UE:

A partir de la Segona Guerra Mundial es busca crear una Europa unida i a partir del 1957 es signa el Tractat de Roma entre set països que posen en marxa la Comunitat Econòmica Europea (CEE), una organització europea econòmica.

Més endavant, al 1992 es fa efectiu el Tractat de Maastricht i la CEE passa a anomenar-se UE i es crea una nova entitat que volia construir una Unió Europea no només comercial sinó també econòmica i política.

Actualment la UE consta de 27 països i en conjunt agrupen més població que els EUA i també els supera en PIB, és a dir, que és pot considerar com una gran potència a nivell mundial.

Espanya no va entrar dins la CEE fins al 1986, ja que anteriorment es trobava sota el control del dictador Franco i va rebre molt aïllament de la resta d'Europa.

Les institucions principals de la UE són:

- El Consell Europeu: Màxim òrgan polític de la UE, compost pels caps d'Estat o govern dels estats membres i el president de la Comissió Europea. És l'òrgan que s'encarrega de definir les orientacions polítiques i les prioritats generals de la UE.
- Parlament Europeu: Representa els ciutadans europeus, els seus membres són elegits per sufragi universal i s'organitzen en grups polítics segons les ideologies.
- Consell de la UE, format per un ministre de cada estat, té com a funció aprovar lleis.
- Comissió Europea, que exerceix la funció executiva, garanteix el compliment de les normatives europees, etc...
- Tribunal de justícia: exerceix la funció judicial i garanteix el compliment de les lleis.
- Tribunal de comptes, que té com a funcions comprovar que el pressupost de la UE s'executa correctament i es garanteix una gestió financera correcta.

Òrgans de la UE:

- Consultius
- Financers
- Especialitzats

Pel que fa a l'escena internacional es podria comentar la rivalitat entre l'euro i el dolar per aconseguir el paper de moneda de referència internacional. La fortalesa de l'euro enfront del dolar des de fa varis anys i el fet que des de 2006 l'euro és la moneda més usada en els pagaments en

efectiu. També les raons polítiques de que diferents països (Cuba, Corea del Nord, etc.) adoptessin l'euro en detriment del dolar en els seus intercanvis comercials.

En el marc europeu, es podria comentar que la creació de la zona euro ha significat l'eliminació d'obstacles a les transaccions econòmiques i comercials dels països que l'integren. Com a inconvenient principals hi hauria el fet que sigui el Banc Europeu qui dicta la política monetària i que els estats han perdut aquesta capacitat (no es pot devaluar la moneda en èpoques de crisi econòmica per afavorir les exportacions).